

Universitātes avīze

Pirmdiena, 1994. gada 17. janvārī. Nr. 9. Maksā 5 santīmus

*Janvāris un februāris ir karnevālu laiks:
Lai atceramies senās studentu tradīcijas, kad
Rīgā tika uzburta Parīze un Latīņu kvartālā
dejā griezās Arlekīns un Kolumbīne,
Grāfiene un noslēpumainais Mistērs X...*

Vai jūs esat gatavi svētkiem?

*Fantāzijas netrūkst arī Pedagoģijas
fakultātes darbmācības katedras studentēm
– te idejas skicēs un jau materiālā.*

Vēl par viņiem 14. lpp.

KAS DECEMBRA VIDŪ NOTIKA UNIVERSITĀTĒ

**AR MĀRU SADOVSKU
INFORMĀCIJĀ DALĪJĀS LU
prorektors profesors
RIHARDS KONDRATOVIČS**

← *Bildē kungs pa labi ir Zviedrijas izglītības
ministrs PĒRS UNKELS*

*Tikšanos ar fotokameru fiksēja
TENIS NIGULIS*

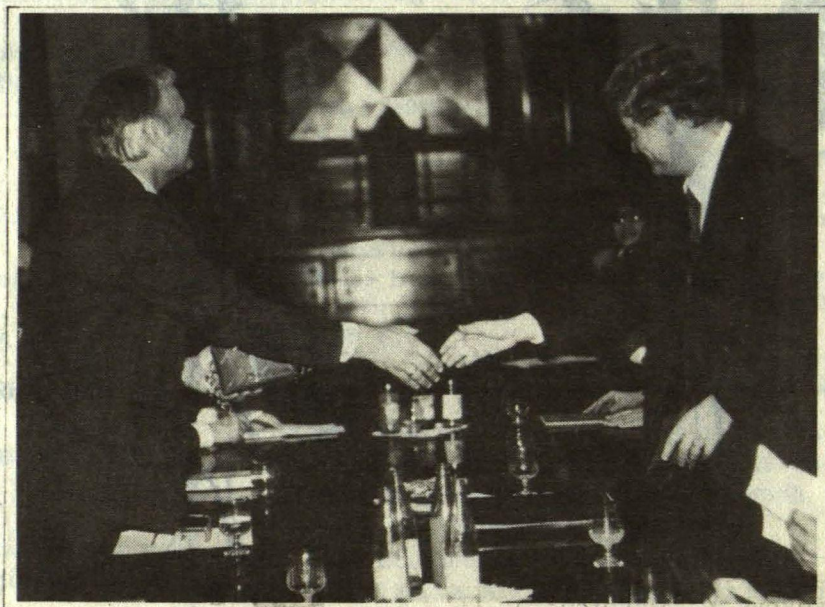
—Interesantu tikšanos organizēja vācu vēstniecības pirmais sekretārs Göttele Rihards kopā ar savu kultūras atašeju — Viktorīnas kundzi. Viņu vēlme, lai Universitāte uzņemtos starpnieka lomu vācu firmai "Biarad", kura atrodas Minhenē un ražo aparāturu zinātniskām laboratorijām. Vēstniecība lūdza Latvijas

Universitātes palīdzību tirdzniecībai Baltijas tirgū. Pasākumā piedalījās vadītāji, kuru firmas saistītas ar laboratorijas eksperimentiem. Bija arī kolēģi no Medicīnas akadēmijas un tirdzniecības menedžeri.

"Biarad" iepazīstināja visus ar savu firmu, pastāstīja, ko un kā viņi ražo. Visi vienojās, ka vajadzīga

—Pieklājības vizītē pie rektora bija ieradies Zviedrijas izglītības ministrs Pērs Unkels. Viņu pavadīja vēstnieks un izglītības darbinieki. Apmeklējums bija īss — pusstundas garumā, un tajā tika apspriestas studiju problēmas.

Zviedri vēlas iesaistīties Latvijas ekonomikas atdzimšanas procesā. Viņi atbrauca sakarā ar restaurācijas darbu uzsākšanu Rīgas Ekonomiskās augstskolas ēkā. Šo mācību iestādi dibinājusi Stokholmas Ekonomiskā augstskola, un tā atrodas Alberta un Strēlnieku ielas stūrī. Jaunajā skolā plānots pirmos 50 studentus uzņemt jau nākamajā mācību gadā, un to pirmos trīs gadus finansēs Zviedrijas valdība.

kontaktpersona — koordinators visam reģionam. Šim cilvēkam firmas pārstāvji piesūtītu informāciju un katalogus par savu darbu. Par kontaktpersonu izvirzīja Universitātes Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūta direktoru, akadēmiķi Beķera kungu.

Zinātnieki un studenti strādātu laboratorijās ar "Biarad" aparatūru. Publicētu darbu rezultātus. Pēc tam firmas darbinieki solīja visu grupu uzaicināt uz konferenci Vācijā, lai parādītu, ko mūsu zinātnieki sasnieguši, izmantojot viņu aparatūru.

Šī ir ļoti cerīga lieta Latvijai, un mēs labprāt sadarbosimies!

Zinātnes padome piešķir habilitētā doktora grādus. Latvijas Universitātē līdz 31. decembrim darbojās 19 padomes. Pavisam republikā to bija apmēram 90 — stipri par daudz. Šobrīd noformētas jaunās padomes. Piemēram, mēs likvidējām Matemātikas padomi un arī citas, kas dublējās. Dokumentus par jauno padomju sastāvu mums bija jāiesniedz līdz pagājušā gada 31. decembrim. Tās savu darbu sāks šī gada 1. kvartālā.

APSVEICAM LATVIJAS JURISTUS

O. Jokstu, L. Birziņu, J. Strautmani un M. Jemeljanovu ar nostrificētu Latvijas Republikas habilitētā doktora grādu tiesību zinātnēs!

Doktora grādu tiesību zinātnēs saņēma 42 Latvijas juristi — Z. Indrikovs, U. Krastiņš, I. Indulēns, V. Smilgainis, A. Niedre, Dz. Seps, I. Krastiņš, V. Dubure, M. Šešukovs, G. Makarova, V. Li-

holaja, V. Eglītis, A. Loskutovs, J. Načisčionis, A. Ušacka, O. Rudzītis, A. Pūris, R. Krauze, R. Zintars, B. Škapare, V. Šulcs, J. Zisagors, A. Līcis, J. Konovalovs, I. Čepāne, J. Rozenbergs, J. Grigelonis, A. Fogels, M. Perts, A. Daukšts, J. Vilders, J. Bergholcas, T. Jundzis, L. Jušina, R. Apsītis, S. Babajevs, A. Gulpe, J. Rozenfelds, A. Baikovs, J. Mašošins, A. Vilks.

LR Ministru prezidentam V. Birkavam arī tika pasniegts diploms, kurš apliecina viņa iegūto tiesību doktora grādu.

1993. gada 9. decembrī, kad beidzās diplomu pasniegšana, LU Mazajā aulā V. Birkavs nelielā apsveikuma runā izteica prieku par to, ka Latvijā ir tiesību speciālisti. Runu viņš beidza ar vārdiem: "Es biju, esmu un beigu beigās būšu starp jums (juristiem — A. Š.)" Uzsvāru premjers lika uz nepieciešamību veikt reformas tiesībās.

Šim nopietnajam pasākumam muzikālu punktiņu pielika profesors J. Strautmanis un docents R. Krauze, kuri uzstājās ar trim miniatūrām klavierēm un vijolei. Katrs no muzikālajiem darbiņiem bija kaut kam veltīts, un proti:

— četrdesmit sešu Latvijas juristu pārdzīvojumam,

— mīlestībai kā mūžīgi aktuālajai tēmai,

— cīņai par tiesisku valsti.

Atliek tikai novēlēt mums visiem, lai piepildās tas, ko grib veikt tie, kas bija pulcējušies Mazajā aulā 9. decembrī.

ALJA ŠULTE

TIKŠANĀS AR REFORMU MINISTRU

11. janvārī Mazajā aulā LU darbinieki tikās ar reformu ministru Māri Gailli. Kā savā uzrunā atzina pats ministrs, viņa ziņā ir valsts pārvaldes reforma, t.i., reforma valsts pārvaldes struktūrās un ierēdniecībā, kā arī informatīvajā saiknē ar pilsoni.

Šobrīd ir 12 ministrijas. No ministrijām nodalīta nozaru, uzņēmumu pārvalde.

Plānots divos dažādosursos apmācīt 11—13 tūkstošus ierēdņu, kas strādātu nodokļu inspekcijās, muitā u.tml. Otrajā periodā ierēdņu kandidāti varētu būt 14 tūkstoši policistu un 6 tūkstoši pašvaldību ierēdņu. Galvenais noteikums — jābūt pilsonim, jāzin vismaz viena svešvaloda, nepieciešama vidējā izglītība, jābūt garīgi veselam, bet nedrīkst būt bijis čekists. Pēc izglītības un spējām iedalīs 12 kategorijās ar algu no 67 līdz 250 latiem, apmācības periodā — no 53 līdz 200 latiem mēnesī. Vakances būs publicētas laikrakstā "Valdības Vēstnesis".

Valsts administrācijas skola saista savu nākotni arī ar augstskolām.

Informācijas saiknē ar pilsoni savu lomu spēlēs oficiālās informācijas brošūras, plakāti, lapas laikrakstos u.tml., kas informēs par konkrētu darbības veidu. Piemēram, ja kāds vēlas saņemt sociālo pabalstu, tad šajā informācijā būs rakstīts, kur jāiet, kādi dokumenti nepieciešami, kādā laikā ierēdnim jādod atbilde utt. Cerība, ka būs iespējams atbrīvoties no birokrātijas un nevajadzīgas skraidīšanas pa iestādēm, no viena pie otra un neskaitāmas reizes.

Pēc ievadrūnas ministrs gaidīja jautājumus.

—*Cik šobrīd valstī ir ierēdņu?*

Apmēram 30 tūkstoši. Nākuši klāt jaunas kategorijas ierēdņi, piemēram, Ārlietu ministrijā no 7 līdz 200.

Pēc ministra domām, ierēdņu skaits jāpalielina iestādēs, kur cilvēki stāv garās rindās.

—*Vai domāts par reformu katedrā, lai saglabātu latvisko identitāti?*

Līdz šim nebija politikas, bet jābūt kultūrpolitikai un jācer, ka ministrs Jānis Dripe ar saviem palīgiem to realizēs.

—*Vai jūsu idejām ir bijusi eksperimente LU?*

Bijušas konsultācijas par ierēdņu apmācību. Pamatā balstījāmies uz trīs gadu pieredzi, pēc parlamentāru ierēdņu pieredzi (Turpinājumu lasiet 5. lpp.)

MAGDA RIEKSTIŅA

UNIVERSITĀŠU REFORMU PROBLĒMAS

Latvijas Universitātes vieslektores, profesores Rasma Kārklīņas lekcija "Universitāšu reforma Latvijā", kam sekoja arī plašas pārrunas, notika vēl pagājušā gada nogalē. Pasākumu organizēja Amerikas Savienoto Valstu Informācijas Dienests un Baltijas Akadēmiskais Centrs.

"Mans skats uz šo jautājumu ir skats no ārienes," iesākot savu uzstāšanos, teica Rasma Kārklīņa, "tāpēc neizteikšu konkrētus slēdzienus. Mans nolūks ir uzdot jautājumus un jautāt tā, lai tie veidotu pamatu diskusijai par problēmas būtību. To, ka augstskolu reforma Latvijā ir problēma, laikam reti kāds apšaubīs".

Vēl Rasma Kārklīņa atzīmēja, ka savos jautājumos balstās arī uz starptautiskās akadēmiskās apvienības Baltijas Studiju Veicināšanas Apvienības (AABS) kolēģu vērojumiem un, protams, uz savu pieredzi kā Fulbraita programmas Viesprofesore LU 1993. gada rudens semestrī.

Aplūkotie jautājumi bija šādi:

1. Kas ir augstskolu reformas mērķis? Ja ir vairāki mērķi, kuri ir svarīgākie?

2. Kāds ir ideāli reformētās augstskolas students? Kāda vērtība ir atzīmēm, kāda — Latvijas augstskolas diplomam?

3. Kas šobrīd veido augstskolu reformu — reformu komisija vai tai līdzīga darba grupa? Ja tāda ir, vai nevajadzētu tās darbību paplašināt, ja nav — varbūt vajadzētu veidot?

4. Kāda ir vispārējā reformu stratēģija?

5. Vai augstskolu kvalitāte uzlabotos, ja būtu vairāk naudas, jeb vai rastos vairāk naudas, ja būtu augstāka kvalitāte?

6. Pēc kādiem kritērijiem tiek pieņemti mācībspēki? Vai ir bijuši mēģinājumi piesaistīt mācībspēkus no ārvalstīs dzīvojošo latviešu vidus?

7. Kā pašlaik izvērtē pašreizējo augstskolu līmeni un atsevišķu kadru un mācībspēku darbu un kvalifikāciju? Vai šobrīd ir šādu izvērtējumu

rezultāti un tie tiek apskatīti dažādās reformu komisijās — Latvijas un ārvalstu?

8. Cik jaunas studiju programmas izveidotas pēdējos gados, un kas tās īsteno?

9. Kāds ir ideāls studiju process, t. i., cik liela loma tajā ir obligātajiem un cik — izvēles kursiem? Cik lielā mērā studenti mācību vielu apgūst paši, cik liels uzsvars tiek likts uz "ekskatedra" lekcijām?

10. Kāda loma ir starpdisciplinārajām studijām un pētījumiem?

11. Kā reformu vadītāji iedomājas augstskolu finansiālo bāzi nākotnē; cik plašs ir sabiedrisko fondu devums un cik lielu daļu ienākumu paredzēts dot studiju maksām? Vai studentu skaits zināmās nodaļās un fakultātēs nosaka šo vienību finansējumu?

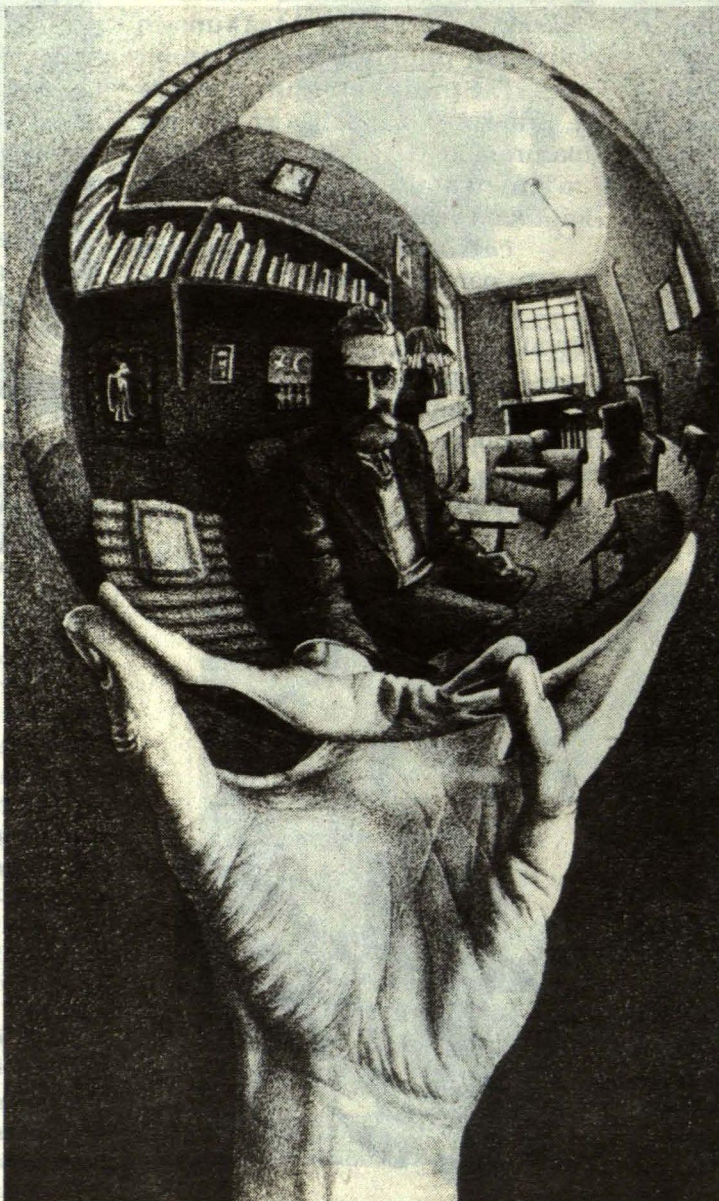
12. Kā notiek Zinātņu Akadēmijas sadarbība ar augstskolām?

13. Cik liela nozīme augstskolu reformas procesā ir ārzemju programmām, piem., Fulbraita programmai? Cik stipri jāveicina un jākoordinē šādi ārējie impulsi?

14. Vairākiem ārvalstu vieslektoriem, mācot LU, ir radies priekšstats, ka administratīvā nesakārtotība kavē Universitātes darbu. Kā likvidēt šo problēmu?

Priekšlasījumam sekoja diskusija, kurā piedalījās dažādu Latvijas augstskolu mācību spēki un arī citi ar augstskolu darbu un to reformām saistīti cilvēki.

Uz jautājumu par augstskolu reformas mērķi un reformas koordinējošu darba grupu atbildēja Izglītības, zinātnes un kultūras ministrijas Augstskolu departamenta vadītājs Atis Kapenieks, pastāstot, ka reformu koordinēšanu šobrīd principā veic Augstskolu departaments, kas strādā arī pie Augstskolu likuma, ar kuru būtu iespējams novērst tos faktus, kas traucē valsts finansētajām augstskolām saņemt tik nepieciešamos budžeta līdzekļus. "Ir radusies paradoksāla situācija", teica A. Kapenieks, "kad

vai DISKUSIJĀ DZIMST PATIESĪBA

valsts finansēto augstskolu mācību spēkiem ir ļoti mazas algas, bet tai pat laikā ir nodibinājusies virkne privāto augstskolu, kurās tad arī strādā LU, RTU un citu valsts finansēto augstskolu pasniedzēji, šīs mācību iestādes nosauc sevi par augstskolām un prasa Izglītības, zinātnes un kultūras ministrijas akreditāciju. Rodas jautājums, kāpēc naudu, ko saņem šīs privātās augstskolas, nesaņem, piemēram, LU?"

Jautājums par privātajām augstskolām ir daļa no daudz nopietnākās problēmas — vai valsts var atļauties — un ja var, tad cik un kuru — studentu studiju procesu finansēt no valsts budžeta līdzekļiem? Vai arī par savu izglītību studentam ir jāmaksā pašam? Eiropas valstu lielā daļā augstskolu maksas vispār nepastāv vai arī ir ļoti niecīgas, vai arī pastāv augstskolu kredītsistēma, kā piemēram, Zviedrijā.

Kā izteicās LU prorektors J. Krūmiņš, varbūt būtu iespējams atsevišķas fakultātes, kā piemēram, Ekonomikas, Juridisko un Svešvalodu pārveidot par maksas fakultātēm, jo studentiem ar šo fakultāšu diplomu ir plašas iespējas atrast labi atalgotu darbu ne vien valsts, bet arī privātajās struktūrās. Protams, īstenojot šādu variantu, jāreķinās ar to, ka ārpus šīm fakultātēm paliek daļa spējīgu jauniešu, kam nav iespēju samaksāt par studijām. Diskusijā izskanēja arī doma, ka kritērijam jābūt studenta iespējām maksāt par studijām, nevis tam, kur šis students pēc augstskolas strādās un cik lielu algu saņems.

Bet nenoliedzams ir fakts, ka šobrīd jaunieši dodas arī uz jau minētajām privātajām augstskolām, kur pastāv nebūt ne zemā mācību maksa. Triju gadu laikā studentu skaits valsts budžeta augstskolās ir samazinājies no 4600 līdz 3600 galvenokārt vakara nodaļu un neklātienes likvidācijas dēļ. Tai pat laikā ir radušās vairākas privātas augstskolas, kurās kopumā mācās apmēram 1200 studentu. "Privātās augstskolas piedāvā tāda satura

lekciju kursus", teica Rīgas Biznesa institūta lektors Zīle, "ko valsts finansētās augstskolas nepiedāvā, tā tad aizpilda tukšās nišas".

Savukārt LU Fizikas un matemātikas fakultātes dekāna vietnieks docents Simanovskis norādīja: "Daļai studentu, kas studē privātajās augstskolās, mērķis ir tikai saņemt diplomu. Daļa šo studentu uzskata, ka par samaksāto naudas summu izglītību var nopirkt, īpaši nepievēršot uzmanību pašam studiju procesam, kā tomēr nav iespējams valsts finansētajās augstskolās."

Tika runāts arī par kredītsistēmas ieviešanu un tās iezīmēm — students saņem no valsts izglītībai domāto finansējumu un iegulda tās augstskolas budžetā, kas viņam liekas visatbilstošākā. Līdz ar to izvērstos lielāka konkurence starp augstskolām, kas savukārt varētu būt kvalitātes nodrošinājums. Jautājums par studentu iespējām un nepieciešamību pašiem finansēt savu studiju procesu bija tikai viens no daudzajiem, diskusijā apskatītajiem. Tika runāts gan par ZA speciālistu iespējām lasīt lekcijas augstskolās, gan par augstskolu mācību spēku iespējām strādāt zinātnisku darbu, gan par to, lai sasniegtu ārvalstu augstskolās pastāvošo sistēmu, kad studentus nevis māca, bet viņi mācās paši, neskatoties uz tehniski diezgan trūcīgajām iespējām un vēl citām aktuālām problēmām. Bet kā nobeigumā optimistiski teica docents Simanovskis:

"Mums nevajag sevi noniecināt. Studenti ar Latvijas augstskolas diplomu un iegūtajām zināšanām, aizbraucot uz ārvalstīm, spēj pietiekami labi iekļauties ārvalstu studiju programmās." To vajag atcerēties.

Minētā diskusija, neapšaubāmi apliecināja, ka augstskolu reformu problēmas prasa šādas sarunas turpinājumu.

(Turpinājums no 3. lpp.)

kārtu valsts paraugiem, Latvijas dzīvi 20.—30. gados.

Ministrs atzina: "Man patīk strauja darbība, jo sistēmas inerce ir ārkārtīgi liela.

—*Ja kāds izgājis apmācību, vai visu mūžu jābūt ierēdnim?*

Tā nav verdzība.

—*Vai šādos izlaicīgosursos iespējams izmainīt ierēdniecības līmeni?*

Primārais būs kvalifikācija, visu noteiks eksāmeni. Jāievieš hierarhija — par ierēdņa konkrēto pienākumu sadali.

—*Latvijas Universitātē eksistē darbinieku r vērtējums 24 kategorijās. Docenti savā kategorijā var saņemt 65 — 80 latus mēnesī, profesori — 80—95, bet ierēdņu kategorijās tiesu ziņnesis saņems no 67 līdz 108 latiem. Kas notiks, ja LU profesori aizies strādāt par tiesu ziņnešiem?*

Gaiļa kungs uzsvēra, ka LU jāiegūst tiesības brīvi rīkoties ar stipendiju fondu un to novirzīt pasniedzēju algām, bet studentiem lai aizņem kredītu.

—*Cik noteikt maksu par studentu Juridiskajā fakultātē?*

Stipendijas var maksāt bāreņiem, finansiāli maznodrošināto ģimeņu atvasēm, bet pārsvarā visi juridiskās fakultātes studenti jau strādā privātfirmās ar vidējo algu 100 latī mēnesī, tādēļ mācībmaksa 1000 latī gadā, ministraprāt, nebūtu problēma.

—*Vai apmaksās arī perifērijas ierēdņus?*

Noteikti, darbs jau notiek, jo Universitātē ir pašvaldību mācību centrs. Šai apmācībai ielānāts viens miljons latu.

—*Praktiskā izpildījumā ir daudz neprofesionālisma. Vai par ātru negribat atteikties no Universitātes, radot arvien jaunas iestādes?*

Tā bija mana iniciatīva — atnākt pie jums. Varam ielānāt mērķa dotāciju, kuru izmantotu ierēdniecības un pāvaldes sagatavošanai. Ceru, ka šī nav pēdējā tikšanās, bet runāsim vēl par konkrētām tēmām.

Tikšanās noslēgumā rektors Juris Zaķa kungs novēlēja Gaiļa kungam veiksmi reformu ieviešanā valstī, bet Universitātei drosmīgi pašai veikt reformas savās mājās.

7. februārī pl. 11 sakarā ar jubilejas gada pavasara semestra uzsākšanu uz tikšanos aicināts Latvijas prezidents Guntis Ulmaņa kungs.

Sekoļiet reklāmai!

ILZE BRINKMANE

LAI IETU TĀLĀK – JĀATSKATĀS

JANVĀRĪ jubilāri — 20.-30. gadu docētāji ir

22. janvārī — inženieris, profesors REINHOLDS FELDVEGS — 120

22. janvārī — veterinārs, profesors RŪDOLFS GRAPMANIS — 110

23. janvārī — arhitekts, vecākais asistents

HERMANIS HARTMANIS — 125

7. janvārī — ģeodēzists, profesors VOLDEMĀRS JUNGS — 90

31. janvārī — neirologs, profesors EDVARDS KALNIŅŠ — 125

VILHELMAM BURKEVICAM — 100

Inženieris — mehāniķis profesors Vilhelms Burkevics dzimis 1894. gada 10. janvārī, Rīgā, amatnieka Friča un Katrīnes ģimenē. Beidzis Pētera reālskolu, viņš studē Rīgas Politehniskajā Institutā un uz tās bāzes izveidotās Latvijas Universitātes Mehānikas fakultātē, studiju starplaikā absolvējot arī Artilērijas karaskolu, un atjauno studijas Latvijas Universitātes Mehānikas fakultātē.

1923. gadā ieguvis inženiera — mehāniķa grādu, Burkevics paliek fakultātē kā asistents. Ar to arī aizsākas zinātnieka, pedagoga un organizatora ceļš. Paraleli darbam Latvijas Universitātē viņš māca Rīgas valsts un Rīgas pilsētas tehnikumos un ir Kr. Barona tautas augstskolas direktors. 1935. gadā Burkevics habilitējas un iegūst venia legendi tiesības. 1939. gadā tiek ievēlēts par docentu un Mehāniskās tehnoloģijas katedras vadītāju, ir LU Materiālu pārbaudīšanas stacijas vadītājs, 1940. gadā viņš kļūst par Mehānikas fakultātes dekānu, 1943. gadā par LU prorektoru studentu lietās, bet 1944. gadā pilda Universitātes rektora pienākumus.

Bēgļu laikā Vācijā Vilhelms Burkevics ir skolotājs latviešu tehnikumā Eslingenā, kur noorganizē arī politehniskos kursus. 1949. gadā viņš iestājas IRO dienestā, ir aroda pārbaužu vadītājs un Ludvigsburgas pārskološanas centra direktors. 1951. gada beigās no Vācijas Burkevics izceļo uz Kanādu, kur sākumā strādā kādā fabrikā, bet no 1953. gada uzsāk darbu kā docētājs Raiersona tehnoloģijas institūtā — vada tā *metallurģijas nodaļu*. Viņš ir arī Ontario provinces Profesionālo inženieru apvienības biedrs un šīs apvienības tehniķu un tehnoloģu pārbaudes komisijas loceklis. Tai pašā laikā Burkevics organizē un vada Toronto Latviešu tautas augstskolu un ir Latviešu Sestdienas ģimnāzijas direktors. Jau Latvijā lieli bija profesora nopelni inženieru saimes organizēšanā — no 1934. gada bija Latvijas Inženieru biedrības priekšsēdētājs.

Svešumā viņš turpina inženieru apvienošanu — kopš Latviešu Inženieru apvienības dibināšanas ārzemēs 1948. gadā ir tās prezidents līdz 1963. gadam. Ilgus gadus profesors bija Toronto Sv. Jāņa evaņģēliski luteriskās draudzes padomes priekšsēža vietnieks, darbojās Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda valdē un bija korporācijas Fraternitas Vanenica goda filistrs.

Pazinēji Vilhelmu Burkevicu raksturo ar vārdiem: "Profesors nekad nav atteicies no darba, it sevišķi, ja tas saistījās ar latviešu skolu un latviešu jaunatni. (...) Viņš nav atstājis daudz rakstu, bet ir centies savā mūžā audzināt krietnus latvju tautas locekļus, kas nestu tālāk viņa garīgo mantojumu, atmiņas un ietekmi sabiedrībā, jo viņa mērķis bija atstāt aiz sevis labākus cilvēkus un labāku pasauli. (...) Zināšanas, uzņēmība, iecietība un miers viņu virzīja mūsu Alma mater vadītāju amatos, kā arī daudzās organizācijās un sabiedriskajos pasākumos. Viņš nemīlēja skaļus vārdus, lieku runāšanu, bet skaidru domu un noteiktu rīcību. Darbs bija noteicošais viņa dzīvē, un bieži viņa personība vien bija dzinulis citiem paveikt uzdevumus."

1967. gada 21. decembrī Toronto, Riverdale slimnīcā pēc īsas slimības mierīgi un uz mūžu slēdza acis Latvijas Universitātes rektors, profesors, zinātnieks, sabiedrīks un kultūras darbinieks Vilhelms Burkevics.

ROBERTAM KRIMBERGAM — 120

Fiziologs profesors Roberts Krimbergs dzimis 1874. gada 22. janvārī lecavas pagasta Kraķu māju saimnieku ģimenē. Apmeklējis Rīgas Nikolaja un Aleksandra ģimnāzijas, 1884. gadā Roberts sāk studēt medicīnu Maskavas Universitātē, kuru absolvē 1899. gadā ar ārsta grādu. Bet pēc gada viņš no jauna iestājas šīs pašas augstskolas Fizikas un matemātikas fakultātes Dabas zinātņu nodaļā, lai studētu ķīmiju. Pēc studijām Krimbergs paliek Universitātē gatavoties profesora amatam bioloģiskajā ķīmijā. Šai laikā viņš arī imatrikulējas Heidelbergā un Berlinē,

1907. gadā iegūst medicīnas doktora grādu, bet 1908. gadā tiek apstiprināts par privātdocentu Maskavas Universitātes Bioloģiskās ķīmijas katedrā. 1909. gadā Krimbergs dodas uz Harkovu, no kurienes saņēmis uzaicinājumu kļūt par Harkovas Universitātes Medicīnas fakultātes Fizioloģiskās ķīmijas katedras vadītāju un profesoru.

Kad Latvijā izveidojusies un nostiprinājusies sava Universitāte, valdība profesoru aicina uz dzimteni. Tā 1920. gadā aizsākas viņa darbs Latvijas Universitātes Fizioloģijas un fizioloģiskās ķīmijas katedrā, kas turpinās līdz pat mūža beigām — 1941. gada 29. aprīlim. Savā zinātniskajā darbā Krimbergs pētījis muskuļu hormonu iespaidu uz sirdi un asinsvadiem un pierādījis, ka vairāki muskuļos sastopami slāpekļa savienojumi ir fizioloģiski aktīvi hormoni, kā arī izstrādājis jaunu teoriju par gremošanas dziedzeru sekrēcijas mehānismu. Viņš publicējis ap 30 publikāciju speciālos izdevumos krievu un vācu valodās. Līdzās zinātniskajam darbam Krimbergs bijis pirmais Medicīnas fakultātes dekāns no pašas fakultātes locekļu vidus (1920.—1923. gadā), kā arī LU padomes un Universitātes goda tiesas loceklis. Savā laikā viņš bija vecākais medicīnas profesors — vienīgais latvietis, kas vairāk kā trīs gadu desmitus nepārtraukti darbojies kā ārsts — profesors.

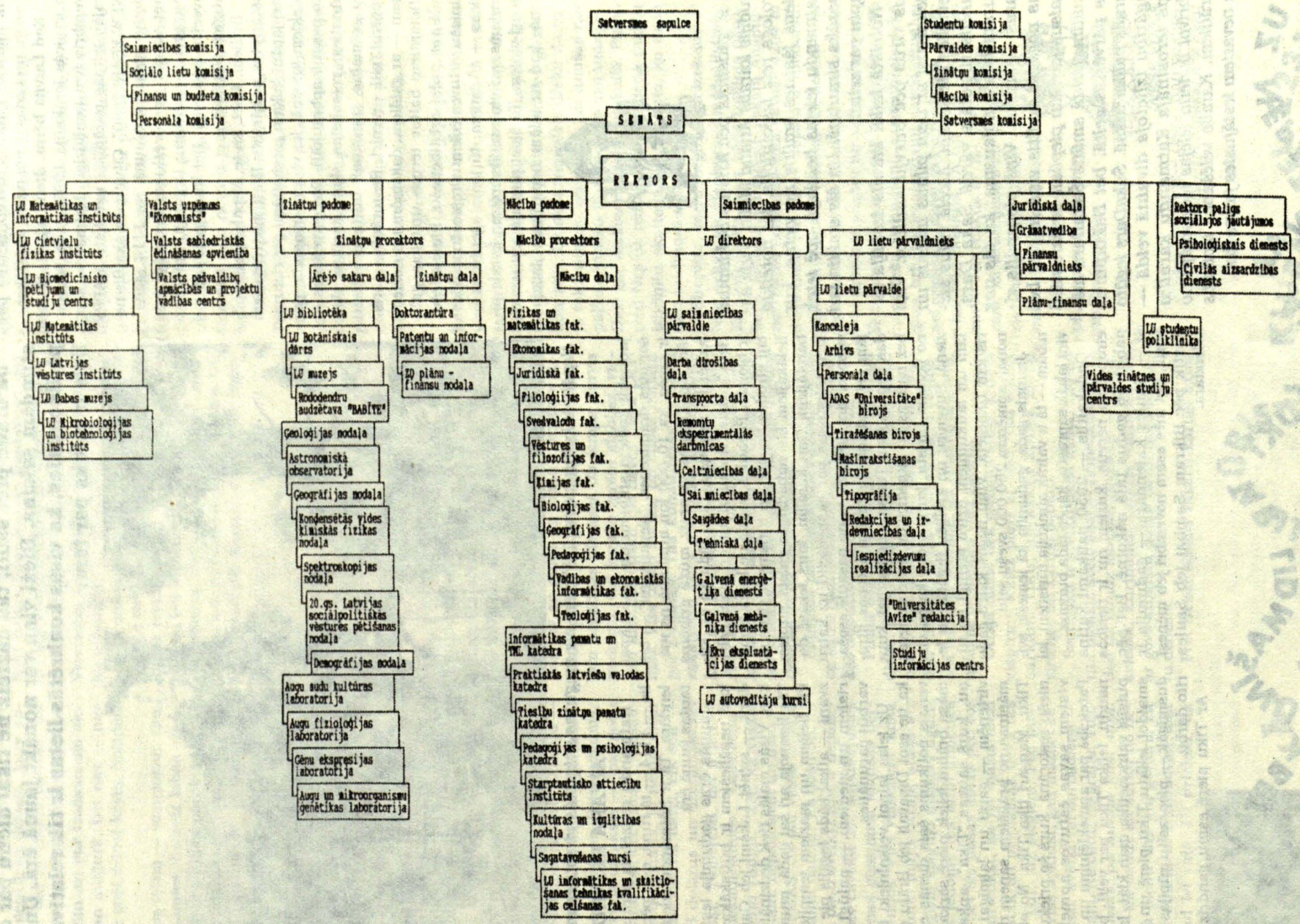
ANTONAM ŽUROMSKIM — 90

Vecākais docents katoļu teologs Antons Žuromskis dzimis 1904. gada 4. janvārī Ludzā. Pēc pamatskolas un pilsētas skolas beigšanas zēnam tālākā izglītība jāpārtrauc, lai strādātu kopā ar tēvu pagasta kancelejā. Šais gados viņš aktīvi darbojās pagasta sabiedriskajā dzīvē un aizsāk savas žurnālista gaitas. 1922. gadā, atstājis pagasta valdes sekretāra amatu, Žuromskis dodas uz Daugavpili, lai turpinātu izglītoties. Pēc diviem gadiem viņš iestājas Rīgas Arhidiecēzes Katoļu Augstskolā, bet 1929. gadā, pabeidzis teoloģiskās studijas, iesvētīts par priesteri un komandēts uz Romu, kur pāvesta Gregora Universitātes Kanonisko tiesību fakultātē 1931. gadā iegūst Dr. iur. can. grādu. Atgriezies Rīgā, Žuromskis ir ticības mācības skolotājs, Rīgas cietumu katoļticīgo mācītājs (1934.—1936. g.) un laikrakstu "Zidūnis" un "Latgolas Vords" redaktors (1933.—1936. g.).

1938. gadā Antons Žuromskis kļūst pat Latvijas Universitātes Katoļu teoloģijas fakultātes docētāju. Atskaitot dažas brošūras, zinātniskus darbus viņš nav publicējis, toties periodikā izkaisīti simtiem viņa rakstu par dažādiem jautājumiem.

Diemžēl mums nav zināmas Antona Žuromska dzīves gaitas pēc 1940. gada.

SANDRA APELE,
LU bibliotēkas galv. bibliotekāre

Latvian University of Agriculture and Forestry

KĀ ES SAGAIĀJU

Ja brauc pret sauli, tad dažreiz ne tikai dienu par dažām stundām saīsina. Bieži vien var nonākt jaunā ērā. Un tad — pārlicināties, ka visas konkrētās lietas ir tik relatīvas, cik liels ir prieks par tām.

Nepālieši kalnu ciematā. Viņiem aiz muguras sniegotās virsotnes miglā.

AIVARA REINHOLDA foto

jaunekļi kailiem stilbiem un viņu tikpat šortotās draudzenes. "Nepatikami" — tas ir tāpēc, ka 10 000 km attālumā no mājām un Eiropas vienreiz mūžā gribētos redzēt ko nebijušu. Taču tādu kā es, kuriem "gribas", ir daudzi, un arī mana galva ir blonda. Pasaules augstākie kalni Himalaji atrodas Nepālā, un tūrisms ir viens no lielākajiem šīs nabadzīgās valsts pupiem barotājiem. Gan karalim, kurš iekasē dolāru tūkstošus par ekspedīciju uz katru virsotni virs 8000 m, jo no pasaulē esošajām četrpadsmit virsotnēm astoņas atrodas Nepālā. Gan Tūrisma ministrijai, kura bez naudas no ekpedīcijām ievāc nodevas no ikviena tūrista, kurš dodas kalnu virzienā. Suvenīru un krellišu tirgotāji uz ielām un laukumiem dzīvo vienīgi no tūristiem izkaulētā. Viņu nagos katru gadu nonāk apmēram 250 000 svešu seju.

Jaunais gads, gadumija kā iemesls svinībām — tā ir vairāk atrakcija tūristiem, lai viņi labāk saprastu, kāpēc tāda burzma.

Gadskaitlis — 2050 patikami kutina eiropiešu nervus, kuriem nu ir tiesības pabūt 56 gadus tālā nākotnē. Bet pēc šī — Saules kalendāra — gadumija ir aprīli, bet mēs esam novembrī jeb mēnesī Kartik pēc Bikram Sambat jeb Saules kalendāra.

Katmandu redzētais otrais gadskaitlis — 1114 — tā runā, esot pēc nevāru kalendāra. Tā ir Katmandu ielejā dzīvojošās tautas jaunā ēra.

Jaunās ēras gadumija testājas laikā, kad nepāliešiem ir būtiskākas lietas, ko darīt — svinēt Lakšmi jeb Gaismas svētkus. Visās malās tiek dedzinātas svečītes. Tās liesmoja arī šai gadā, mums klātesot. Pie lieliem un maziem tempļiem skanēja zvani — atkal kāds iegājis pie dievības ar risiem un zlediem — palūgt, apsveikt, varbūt parunāties.

Uz telas laipni veikalnieki izskaidroja, ka tie esot Dipavali jeb Brāļu svētki. Galvenais notikums šais dienās esot tas, ka māsa brālim ieliek pierē sarkanu punktiņu, kurš saucas "Tika", apkar ar ziedu virtenēm — garai un laimīgai dzīvei. Arī māsiņas no brāļiem saņem dāvanas un Tiku. Man arī tika Tika. No oficianta ķīniešu restorānā, kurš šo prieku piedāvāja visiem savas ēstuves apmeklētājiem. Patecībā par apmeklējumu un tur atstāto naudu. Ielika Tiku par velti, bet uz ielas puisīši vairs netika man klāt, lai vispirms smaidot ieliktu Tiku pierē un tad — jau dusmīgāk, — pieprasītu rūpījas par padarīto darbu.

Ar Tiku pierē esmu gandrīz savējā —

Ar mani tas notika Nepālā, šajā mazajā valstiņā, kura pagājušā gadā Latvijā tik populāra kļuvusi (starp citu, nav nemaz tik maza — gandrīz divreiz lielāka par Latviju un kādas simts reizes augstāka).

Kad Latvijā bērni, dienu sākot, skolas burtnīcās lerakstīja 1993. gada 12. novembris (vai tamlidzīgi), Katmandu šaurajās ieliņās parādījās uzraksti "HAPPY NEW YEAR! 2050". Cetur gada skaitlis nedaudz atšķīrās: "Jaunā ēra 1114. gads", bet vairāk par svētkiem liecināja ielu burzma — saldumu tirgotāji, smaržīgo sveciņu pārdevēji. Bet kurš gads tad isti atnācis Nepālā?

Brīžiem, šķiet, ka te, Nepālas galvaspilsētā, viss pakārtots Rietumu tūristiem (arī japāņi laikam pieskaitāmi pie rietumniekiem tai ziņā, ka viņiem ir nauda, par ko pasauli apbraukāt). Preces veikalos — tūristiem: rotaslietas, skatu kartītes, skatu grāmatas, izšuvumi, tautiski stilizēti apģērbi, citi suvenīri. Restorāni — tūristiem — ar galdiem, dakšīnām un nažiem, oficiantiem baltos tērpos un picu, galu galā var paēst arī tibetiešu, himalajiešu, ķīniešu virtuves ēdienus restorānos. Viesnīcas — tūristiem, tūrisma aģentūras — protams, arī viņiem. Tempļi un karaļa pils arī viņiem. Tā šķiet pirmajā acu uzmetienā, kad uz ielām nepatīkami izceļas

9. gadsimtā pēc Kristus Baktapūrā valdījis karalis Anand Malla. Viņa astrologs reiz izskaitļojis, ka noteiktā dienā jāatnes smiltis no vietas, kur Katmandu ielejas lielākajā upē tetek mazāks strautiņš. Un šīs smiltis tad taptu par zeltu.

Noteiktā laikā karalis izsūtīja savus vīrus pēc burvju smiltīm. Viņi piekrāvuši ar tiem pilnus maisus un devušies pie karaļa. Atceļā viņus aizturēja tirgotājs vārdā Šaka Dars, kuram bijusi nojausma, ka tās nav parastas smiltis. Viņš pierunājis vīrus nogādāt smiltis viņa mājās, bet maisus karalim piepildīt ar parastām smiltīm. Un tā smiltis ŠakaDara mājās pārvērtās zeltā, bet Baktapuras karalis palika tukšā. ŠakaDars iegūto bagātību izlietoja divainā veidā — viņš ierosināja Katmandu karalim atbrīvot ikvienu ielejas iedzīvotāju no parādiem. Karalis vēlēšanos izpildījis un nevariem iestājusies jauna ēra.

UZ NEPĀLU VAR AIZBRAUKT AR LIDMAŠĪNU - BET VAR ARĪ A

JAUNO GADU NOVEMBRĪ

pārdevēji pie veikaliem smaida, ja jau man ir kāds nepāliešu draugs, kurš apsvēc svētkos, tad es viņam uzticos, un tāpat arī citi var uzticēties man. Gribētos, lai viņi smaidītu arī par tradicionālo sieviešu sari man mugurā, bet nav — nav man tāda. Tie paši džinsi kājās. Nolādēta civilizācija.

Staigājam pa ielām — smaržojam, skatāmies, klausāmies, dažreiz labāk ne — klausīties — bungādiņas pārplisis. Šauj, sprāgst, skan. Izlaužas teikums: Ists Jaunais gads! Bet nē — tas ir vairāk — Gaismas svētki. Ziedojumu risi un ziedi tempļos, pie ieejas veikalos, ja pašam nav — var nopirkt pie tirgotāja. Es fotografēju ar ziediem izliktu ugunskrustu pie apģērbu veikala ieejas un domāju: ko gan tas viss nozīmē. Maza meitenīte aizdedzina svecīti pie ieejas un dodas atpakaļ veikalā. Tie vienkārši ir svētki. Taurītes un bundziņas skan, bērni dzied. Savākušies četri čališi — mazie ķekatknieki — iet no bodes uz bodi, vienu svētku melodiju vilkdami — dāvanas gaida. Ieejam pastkartīšu veikalā — šie jau priekšā, apsēžamies kafējnicā — citi ienāk ar to pašu meldiņu. Atnāk liels koris (viru balsis, — kurš gan ļaus sievietēm dziedot apkārt klist). Domāju — ak, kungs, ja tik daudziem būs jāmaksā, bet viņi dzied bez maksas. Rets gadījums.

Vienā restorānā uzraksts — "par godu svētkiem — varat ēst, cik gribat". Viesmīlība ir tikai acu apmāns, jo nekur citur pusdienas nemaksā tik dārgi, cik šeit — vairāk nekā 3 dolārus un dzeramais vēl jāpērk atsevišķi. "Nopērciet, tas ir lēti — svētkos mēs nekaulējamies." "Labā cena." "Dod man vienu rūpiju." Žēl, ka visām jaukajām izjūtām, nepāliešiem un man — pa vidu ir RŪPIJAS. 52 par vienu dolāru. "Jūs gribat mainīt naudu? Es došu 53."

Kur ir viņu pašu svētki? Kur ir nepālieši? Re, ģimene, cilvēku 20, sapulcējušies pie mājas sienas pustumsā klausās bērnu priekšnesumus. Virs veikaliem, koka un šķību betona māju otrajā stāvā aiz aizvērtiem slēgtem spīguļo mājīgas ūgunīņas. Gribas iedomāties idilli ģimenes svētku reizē, bet šīs pašas alkas pēc romantisma man čukst, ka no malas bieži izskatās skaistāk un piepildītāk nekā tas ir tur, iekšā. Tur, aiz slēgiem. Pēc pusnakts pilsētā viss apklust, gan mazliet vēlāk nekā parasti. Svētki vai darbadiena — naktis ir mieram. Ne čiku, ne grabu. Tukšnešainas ir ielas, pa kurām klist suņi. Daudz suņu — tik daudz kā žurku no bējoša kuģa. Pa dienu viņi guļ gandrīz kā miruši, ļaujot cilvēkiem burzmoties, bet naktī — o' tad iet vaļā. Uz priekšu, uz

priekšu — suņi skrien. Kaut kādi romantiski baltas ādas krāsas naktsputni arī cer līdz ar suņiem kaut ko tomēr naktī atrast. Bet viss ciet. Veikaliem slēgi priekšā. Viesnīcām slēgi priekšā. Grūti viesnīcnieku uzbungāt.

Rīts sākas ikdienišķi — piena tēja uz pavārtē uzliktā pavarda — vietējiem, brokastis restorānā par vienu dolāru — tūristiem, bet svētku smarža vēl palikusi no vakardienas. Taču jāgaida vakars — gaismu var svinēt, tikai tumsai iestājoties. Un tā 5 dienas pēc kārtas — tie ir istie Dīpavali svētki.

Leģenda stāsta, ka karaļa nāve jau bijusi noteikta, un ap pusnakti viņam bija jāmirst. Karaļa uzticamais astrologs izziņēja, ka kungs var glābties, apliekot lampas sev ap gultu un vienu novietojot atvērtās durvis par godu Lakšmi — hinduistu bagātības dievītei. Ja lampa durvis nodzistu, tad karalis varētu glābties, vienīgi aizsūtīt čūsku pie nāves dieva Džamas. Viss tā arī notika, un čūska nonāca pie Džamas. Tas konsultējās ar savu rakstvedi, kura grāmatās katram cilvēkam bija ierakstīts atvēlēto gadu skaits. Pretī karaļa vārdam stāvēja 0. Gudrā čūska paspēja ar astes galu pierakstīt 7 nulles priekšā un laimīgais karalis ieguva tiesības dzīvot vēl 70 gadus.

Pateicībā par izglābšanos karalis noteica katru gadu svinamus gaismas svētkus, kas atgādinātu par Lakšmi lampām.

Pirmā diena svētku norisē ir Kraukļa diena. Pēc rituālās peldes un pirms ģimenes kopīgām brokastīm daļa ēdiena jāatdod vārnām, jo tās ir Nāves dieva vēstneses laicīgajā pasaulē. Ja rituālu neievēro, nelaime piemeklēs visu ģimeni.

Otrajā dienā tiek pielūgts suns, kuram vispirms ieziež pieri ar eļļu, tad uzliek sarkano Tiku, ap kaklu apliek ziedu virtenes un kārtīgi pabaro.

Svarīgākā ir svētku trešā diena, kad no rīta pielūdz svēto govī — Zemesmāti, kura dod tik daudz labumu cilvēkam — pienu, sviestu, kurināmo. Ļaudis lūdzoties cer ar govīs atbalstu dabūt savai dvēselei vietu debesis.

Pret trešās dienas vakaru kārtīgi iztira

māju un saliek gaismu no pašām durvim līdz ģimenes naudas lādei. Tajā naktī Lakšmi līdinās apkārt un svēti tos, kas viņai attiecīgo godu un cieņu parādījuši. Ģimene nu var cerēt, ka nākamgad tās ienākumi augs.

Ceturtajā dienā liela nozīme ir sevīš pašā — Es — pielūgšanai Mha Puja. Ļaudis pateicas nāves pavēlniekam Džamam par dzīvei doto atļauju pastāvēt. Katram ģimenes loceklim tiek dota ģeometriskā figūra (mandala), kurai ir ziedoša lotosa forma. Katrs nosēžas preti savai mandalai un Mha Pujas meditācija var sākties. Pēc tam visi svin nevaru jaunā gada atnākšanu, šai reizē 1114. gadu.

Pēdējā, piektā, svētku diena ir Bhai Tika — brāļu pielūgšana, par ko stāstīja arī paši nepālieši. Pēc rituāla brālis dabū Tiku pierē tikai pēc tam, kad no eļļas un ūdens tam apkārt ir apvilkti no ļaunuma pasargājošs aplis. Tad brālis dabū dāvanas — augļus un zīdu, par ko preti māsiņai var cerēt uz apģēbu un naudu.

Tā stāsta leģenda.

Vai Nepālā tā notiek joprojām, nezīnu. Katmandu karaļpils laukumā — pilsētas vēsturiskajā centrā, kur ikdienā mudž suvenīru tirgotāji, svētku ceturtajā dienā tūkstošu pūlis klausījās... (aiz pārsteiguma jāliek daudzpunktī) estrādes grupas koncertu. Uz skatuves pāris džeķu dauzīja roka ritms, un spožas un tumsās nepāliešu vīriešu (!) acis viņos noraudzījās. Daži gar malām dejoja ritma kaifā. Pirmo reizi Nepālā redzēju savā virzienā raidītu izbrīnītu skatienu — ē, sievietē, ko tu te dari šai tumsā starp mums?

Eiropietē, ko tu mēģini visu izskaidrot? Nav nekas tik vienkārši un ideālistiski. Kā sarūgtināts teica kāds izglītots nepālietis, ko satikām aukstā vakarā Anapurnas bāzes noņemtes siltā virtuvē 4200 m augstumā, pie varas Nepālā ir hinduisti, tāpēc tā ir valsts reliģija, bet lielākā daļa iedzīvotāju nav ne hinduisti, ne budisti, viņi drīzāk ir pagāni un seko savu senču ierašām (grāmatās var izlasīt, ka 80% nepāliešu ir budisti), austrumnieciskā gara brīvībā iesaistīdami savos rituālos arī reliģiskās dievības un tradīcijas. Tāpēc viņi svin svētkus TĀ un TIK, kā atceras savus vecvecākus to darām, kā iemācījušies no rietumniekiem. Galvenais — lai jēga nepazūd.

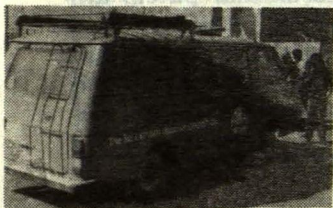
Dievs ar Tevi — tempļi, koncerti, restorānā un Tavās mājās.

INESE VOIKA

Rīga— Teherāna— Deli— Katmandu— kalni— un atpakaļ līdz Rīgai

KĀ? PASIEĀ LU TŪRISTU KLUBAM TEL. 223114

MAGDA RIEKSTIŅA

KĀPĒC GAN NESTUDĒT KOLEDŽĀ?

Svešvalodu fakultātes divgadīgā koledža darbojas jau kopš 1991. gada rudens, un drīzumā diplomu par tās beigšanu saņems pirmie šīs koledžas studenti. Koledža tiek orientēta uz jau strādājošiem cilvēkiem, kas vēlas augstākā līmenī apgūt angļu vai vācu valodu.

Pirmajā koledžas gadā studenti padziļināti apgūst gramatiku, fonētiku, sarunu valodu, strādā ar dažādu tekstu analīzi, otrajā gadā viss uzsvars pārsvarā tiek likts uz tulkošanas teorijas un prakses apguvi.

Studentu apmācību koledžā veic gan svešvalodu fakultātes mācību spēki, gan arī vieslektori no dažādām pasaules valstīm.

Iestājeksāmeni studijām Svešvalodu fakultātes koledžā saturiski atbilst Svešvalodu fakultātes bakalaura programmu prasībām. Lai sāktu bakalaura programmu studijas 1993./94. mācību gadā, nākamajiem studentiem bija jākārto divdaļīgs — mutiskā un rakstiskā daļa — eksāmens svešvalodā un jāraksta domraksts. Cilvēki, kas vēlējas iestāties koledžā, varēja kārtot tikai divdaļīgo eksāmenu svešvalodā un domrakstu nerakstīt.

Pabeidzot koledžu, studenti saņem

diplomu par koledžas beigšanu un atzīmju lapu. Koledžas beidzējiem ir iespējams turpināt studijas Svešvalodu fakultātē, bakalaura programmas pilnīgai apguvei un attiecīgā akadēmiskā grāda saņemšanai. Zināšanu novērtējums tiek sniegts saskaņā ar LU kritērijiem un nokārtoto pārbaudījumu novērtējumi var tikt (pēc attiecīgo fakultāšu ieskatiem) ieskaitīti kā bakalaura programmas daļa. Koledžu beidzot, studentiem jākārto eksāmeni, kas ietver svešvalodas zināšanu, akadēmiskās rakstīšanas un tulkošanas prasmes pārbaudi.

Sobrīd pirmajā kursā mācās 64 cilvēki. Lekcijas notiek četrus vakarus nedēļā, pārsvarā 2-3 lekcijas 70 minūšu garumā. Gan pirmajā, gan otrajā kursā studenti tiek dalīti četrās mācību grupās, apmēram 10 cilvēku katrā. Studentu kontingents ir ļoti dažāds, principā koledža sagatavo tulka —referenta vai šai specialitātei

lidzīgam darbam, bet pašlaik koledžas studenti ir izvēlējušies svešvalodu apguvei tieši šo mācību testādi dažādu iemeslu dēļ — gan, lai paplašinātu savas svešvalodas zināšanas, jo tās nepieciešamas viņu tiešajā darbā, gan, lai, studējot koledžā, apgūtu tās zināšanas, kas nepieciešamas, lai iestātos Svešvalodu fakultātes dienas nodaļā un nākotnē studētu akadēmisko bakalaura programmu.

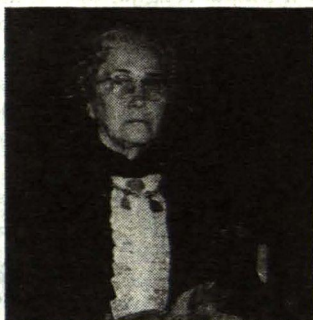
Mācību maksa koledžā šobrīd ir Ls 75 par pusī koledžas kursa.

Nākotnē varētu tikt atvērta koledžas otrā pakāpe, kuru beidzot būtu iespējams saņemt bakalaura grādu. Bet šobrīd tā ir tikai iecere, par ko konkrētāk varēs runāt tad, kad koledžai, tās pašreizējā formā, jau būs savi absolventi.

Līdzās koledžai Svešvalodu fakultātē darbojas arī Atklātā universitāte. Atklātajā universitātē tie studenti, kas jau ir apguvuši daļu no bakalaura grāda iegūšanai nepieciešamā, apgūst vēl trūkstošos kursus. Tālad arī koledžas absolventi, kuri vēlēties, varēs bakalaura grādu iegūt, mācoties Atklātās universitātes režīmā.

ua IN MEMORIUM

Atvadu vārdi MARTAI VECOZOLAI (1903 - 1993)

Aizsaules gaitas sākusi LU Svešvalodu fakultātes ilggadējā docente, filoloģijas zinātņu doktore M. Vecozola. Dzīve ir bijusi gan skaista, gan sūra, brīžiem neizturama. Bet vārdu "grūti" Marta nepazīna. Pienākums katram savs un godam pildāms!

Cinoties ar lielām materiālām grūtībām, Marta pabeidza gan pamatskolu, gan 1924. gadā Rīgas 4. pilsētas ģimnāziju. Pēc četriem gadiem tika pabeigts arī Angļu valodas institūts Rīgā.

Taču prieks par diplomu noplaka, jo angļu valodas skolotājas vietu nebija iespējams atrast. Nācās strādāt dažādus gadījumā darbus, bet biežāk gan iejusties inteligentās bezdarbnieces lomā. Marta Vecozola ar dzīvesbiedru dodas uz Maskavu un drīz sāk strādāt par angļu valodas pasniedzēju Morisa Torēza Svešvalodu institūtā. 1932. gadā piedzimst meitiņa Zaiga. Marta Vecozola ar lielu enerģiju ķeras klāt pie kandidāta disertācijas rakstīšanas.

Staļina kulta laikā arī dzīvesbiedru Vecozolu dzīvē iestājas drūms brīdis. Un tikai 1946. gadā Marta Vecozola atgriežas savā dzimtajā Rīgā. Viena, vīrs pēc nāves 1956. gadā rehabilitēts. Viņai tomēr vēl ir prieks — atrod savu meitiņu Zaigu. Ticība dzīvei, ticība nākotnei palīdz pārvarēt visu. Marta Vecozola sāk strādāt Rīgas Pedagoģiskajā institūtā.

Liktenis nav labvēlīgs arī 1949. gadā — atkal jāaizbrauc no Rīgas, jo nedrīkst tai atrasties tuvāk par 90 km. Spītējot liktenim, Marta Vecozola strādā Cēsu skolotāju institūtā un 1954. gadā aizstāv disertāciju angļu un lat-

viešu valodas sastatāmajā fonētikā. Tā ir pirmā pēckara disertācija Latvijā eksperimentālās fonētikas laukā. Pēc disertācijas aizstāvēšanas docente sāka strādāt par angļu valodas katedras vadītāju RPI.

Martas Vecozolas zināšanām ir plašs diapazons: novadītas vairākas kandidāta disertācijas, padarīts daudz zinātnes laukā. Aktīvi strādā ar jauniešiem līdz pat 80 gadu vecumam. Pēc aiziešanas pensijā vada kursa un diplomdarbus.

Audzināt var dažādi. Vislabāk — ar prasīgumu, darbu un piemēru, tā, kā to darīja docente Vecozola, kas bija mūsu Skolotāja šī vārda viscildenākajā nozīmē. Mūžam ideju un nemiera pilna, mūžam darbīga, izpalīdzīga un atsaucīga. Un mūžam ar gaišu smaidu.

Aizvadot savu kolēģi tālajos aizsaules ceļos, mierinājumu smeļam no Jāņa Petera vārdiem "...jo mūsu mīlie nemirst; vien apsedzas ar puteni un kļūst par tēvu zemi."

Svešvalodu fakultātes docētāju un bijušo studentu vārdā docente JELENA NAGLA

Korporācija Staburadze, trešā trimdā dibinātā latviešu studentu korporācija, uzsāka savu darbību Latvijas Universitātē Ekonomikas fakultātē 1993. gada 26. martā ar Universitātes rektora un prorektora piekrišanu.

Korporācija Staburadze dibināta pirms 46 gadiem — 1947. gada 2. septembrī Minhenē, Vācijā.

Tajā laikā Minhenē sāka darboties UNRRAS Universitāte un bija liels latviešu studentu pieplūdums. Latviešu studentiem radās doma un vēlēšanās paturēt un tālāk veidot akadēmiskās tradīcijas latviskā garā.

Toreiz Latvijā dibinātās studentu korporācijas jaunās studentes savā vidū neuzņēma, bet neliedza savu padomu.

Komānu garantēja pie korp. Dzintra. Pirmās audzinātājas fil!fil! Rasma Dimitre -Kalniņa un Mirdza Zēbauere (Dzintra) ar lielu sirsniību un pašai izdevību atbalstīja 9 dibinātājas — sta-

KORPORĀCIJA STABURADZE UZSĀK SAVU DARBĪBU

buradzes ar savu S!P!K! uzņēma korp. Staburadzi par pilntiesīgu locekli.

Korp. Staburadze devīze:
Tēvzemei, Uzticībai, Izturībai!
Patriai, Fidei, Perseverantiae!

Korp. Staburadze krāsas — Latvijas karoga sarkans, sudrabs, tumši zils, simbolizē uzticību un mīlestību tēvzemei, ilgas pēc gara skaistuma un skaidrības.

Par goda filistriem Vācijā uzņēma prof. Miķeli Rolli (+) un dr. iur. Gustavu Grinbergu (+).

Izceļošanas vilnim sākoties, staburadzes tiek izkaisītas pa 3 kontinentiem. Lielākā kopa ir Ņujorkā un Čikāgā. Staburadzes, kaut arī locekļu skaita ziņā viena no vismazākām korporācijām S!P!K! saimē, ir apzinājušies savu sūtību latviskās un akadēmiskās dzīves veidošanā. Tās atbalstījušas latviskus mērķus ar darbiem, ziedojumiem, tās locekles strādājušas sabiedriskās talkās. Četras reizes prezidējusi S!P!K! Vairākas staburadzes ir vadījušas trimdas latviešu sabiedrisko dzīvi dažādās jomās, kā arī sekmīgi darboju-

šās savās profesijās. Visas iesaistījušās palīdzības darbā dzimtenei.

Un tagad korp. Staburadze ir atnākusi uz Latviju, savu garīgo dzimteni.

Pirmajā Rīgas coetusā uzņēma 12 locekles no dažādām profesijām: ekonomikas, medicīnas, filoloģijas, jurispudences. Kopas seniore ir prodekāne Inta Celmiņa.

Uz sievieti vislielākā mērā balstās atbildība par latviešu nākamo paaudzi. Un akadēmiskajai sievietei jārada paraugs, jākalpo mūsu tautai un tēvzemei. Materiālās grūtības nespēj salauzt latviešu goda prātu un tiekmi pēc gaismas, izglītības. Cilvēki jāvērtē pēc viņu garīgām spējām un sirds inteliģences, ne pēc naudas maka. Un no akadēmiskās sievietes sagaida to pašu atdevi savai profesijai kā no vīrieša. Spēks ir kopībā.

Sēkla ir iesēta, laika gaitā tā augs un zels. Lai gaisma pavada staburadzes dzimtenē!

IRĒNE KREČKO,
Korp. Staburadze t/l audzinātāja,
Ņujorkā

ua LU FAKULTĀTĒS

VIEGLI PIESKĀRIENI

1993. gada 7. decembrī LU Filoloģijas fakultātē viesojās dzejnieks Imants Ziedonis. Pārpildītā auditorija liecināja, ka dzejnieks mums daudz ko nozīmē un mēs lasām viņa dzeju. Bija ieradušies ne tikai studenti, bet arī pasniedzēji. I. Ziedoņa dzeja piesaista ne tikai jauno paaudzi, bet arī vecākus cilvēkus. Sarunu ar dzejnieku ievadot, doc. A. Cimdiņa teica, ka Visvalža iela 4a ir tāda māja, kurā visu cauru dienu to tik vien dara kā runā par literatūru, bet šī saruna ir jo īpaša: tajā iesaistās izcilākais laikabiedrs mūsu latviešu dzejas mākslā. Tad par I. Ziedoni runāja studenti. Latviešu valodas un literatūras specialitātes 4. kursa students Jānis Kalve pievērsās I. Ziedoņa tēlam esestīkā, konkrēti J. Petera I. Ziedonim vēltītajai esejai "Piena gaismā, sev labvēlīgā tumsā".

Es pievērsos I. Ziedoņa krājumam "Viegli", ko uzskatu par vienu no labākajām 1993. gadā izdotajām grāmatām. Citēju ievaddzejoli:

*Gribas pieskarties
viegli un maigi.*

*Nesaki man, ka
grūti laiki!*

*Pieskarties
lēnītēm,
klusu
klusītiņām —
pasaule apstāsies
brīdi pa brītiņam.*

*Pasaulei patīk,
ka viegli iet.*

*Pieliec man, pieliec
roku mazliet!*

Tātad visa pasaule sastāv no pieskārieniem. Tā ir dzīves mikla visiem un visam. Šajā krājumā katrs dzejolis ir kā pieskāriens, un tā ir pieskārienu maģija. Kā mēs pieskaramies — viegli vai smagi? Jau pirmajā dzejolī ir jūtams pieskāriena neparastums, un dzejolis izskan ar lūgumu: "Pieliec man, pieliec roku mazliet!" Viss krājuma apveids, viss domu dziļums izriet no pieskāriena. Dzejolis. Laiks. Telpa. Vārdi. Un viss pārējais, kam ir kāda nozīme. Pieskāriens debesīm, pieskāriens zemei, pieskāriens visam, kas veido pieskāriena daudznozīmību.

*Dzejnieks I. Ziedonis un
doc. A. Cimdiņa kopā ar studentiem
1993. gada 7. decembrī LU Filoloģijas
fakultātē*

Krājumā parādās divas telpas. Pirmo var pārvarēt redzot, bet otro — pieskaroties. Tur arī slēpjas pieskāriena īpašā jēga.

No I. Ziedoņa teiktā prātā palika paradoksālā atziņa, ka ne viss vieglais ir arī labs, bet viss patiesi labais top viegls. Pēc "Taureņu uzbrukuma" spriedzes krājums "Viegli" dzejniekam radies viegli.

ANDRIS PĒTERSONS,
Filoloģijas fakultātes 2. kursa students

Šajā dienā speciālistiem un interesentiem bija iespēja iepazīties ar jaunumiem datoru, sakaru un programmu pasaulē, ko piedāvāja firmas **CAPITAL, COMPUTERLAND/RĪGA, IBM, MA-1, SIMSS, SOFT-TRONIK, SWH/RĪGA, STARLETT, SWH komerc-centrs, akciju sabiedrības "Diena" un "Banka Daugava", žurnāla "Datortehnika" izdevniecība BALTIKA, LU Matemātikas un Informātikas Institūts.**

Kā redzāt, ar kompjueteriem un programmēšanu saistītais bizness Latvijā neilgā laikā ir krietni uzplaucis, un vie-

pasākuma vadītājs Dr. fiz. doc. Harijs Bondars, šīs daudzās prēmijas pierāda, ka datorzinātne ir viena no tām retajām nozarēm Latvijā, kura ir bagāta, un kam nebūs jālūdz palīdzība no valsts.

Bet atgriezīsimies pie notikumiem Lielajā aulā. Firma "Computerland/Rīga" pirms diviem mēnešiem izsludināja konkursu "Datorspēle '93". Tajā piedalījās 14 autori ar 15 spēlēm. Dažādu iemeslu dēļ spēlēt varēja 9 spēles. Tātad kopumā vērtējums visnotaļ atzinīgs. Lielo balvu šogad nepiešķīra. Toties bija viena 2. balva

prēmiju 100 Ls apmērā. Šogad to saņēma divi cilvēki: Jānis Bērziņš un Imants Mētra.

Pēc pasākuma vadītāja uzaicinājuma: "Varbūt vēl kāda firma grib pasniegt kādu prēmiju?" tāda arī atradās: firma IMSS piešķīra prēmiju 100 USD apmēra Čirka kungam par UNIX sistēmu izstrādi.

Pēc apbalvošanas notika profesora Eižena Āriņa portreta atklāšana. Tā autore ir māksliniece Inta Dobrāja. (Starp citu, viņa ir uzgleznojusi arī "Programmētāju Dievietes" Adas Lavleiskas

ESAM BAGĀTI UN EKOLOĢISKI TĪRI

nas firmas monopols šai jomā, cerams, vairs nedraud.

No pl. 10.00 līdz 13.00 dažādās LU ēkās un telpās apmeklētāji varēja iepazīties ar iepriekšminēto firmu demonstrējumiem. LU galvenajā ēkā Raiņa bulvārī 19 savus jaunumus bija izstādījušas divas firmas: IBM un MA-1.

Slavenā firma IBM savas ekspozīcijas apmeklētājiem piedāvāja iepazīties ar jauno datoru AS/400 un multimēdiju sistēmu, kurā ietilpst gan foto galerija, gan dažādas spēles, gan Demo CD katalogs ar 1993. gada populārāko CD nosaukumiem utt.

Firma MA-1 piedāvāja klientiem dažādus oriģinālus programmu produktus, kas izstrādāti tepat Latvijā latviešu valodā: teksta redaktoru Burtnieks 1.4, aizsardzības programmu BulDogs, programmas "Reformators" un "Veidlapas".

Gan firmu ekspozīciju telpās, gan arī citos kabinetos bērniem (un ne tikai) bija iespēja izkļaidēties, spēlējot dažādas kompjueteru spēles. Šajās telpās arī pulcējās vairums apmeklētāju. Droši vien, ja tiktu veikta statistiskā uzskaitē, tad programmētāju dienas demonstrējumu apmeklētāju vidējais vecums būtu 15—20 gadi.

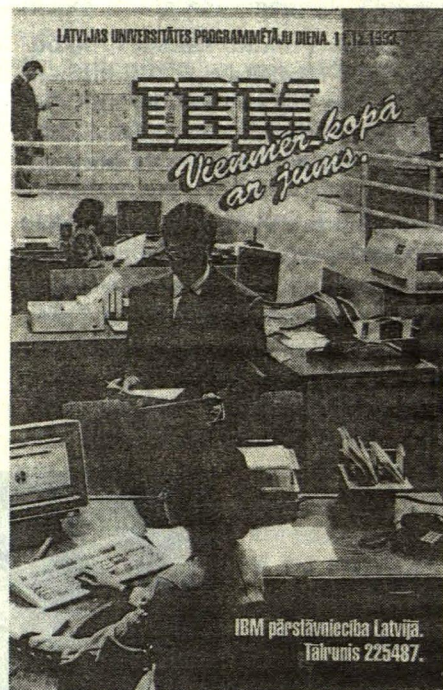
No pl. 13.00 līdz 16.00 LU Lielajā aulā notika "atklāšana, apbalvošana, lekcija, reprezentācija, diskusija".

Isu atklāšanas runu teica amata tālārā tērptais Fizikas un matemātikas fakultātes dekāns doc. Dr. mat. O. Judrups. Viņš izteica domu, ka datorzinātne Latvijā būs viena no nedaudzajām ekoloģiski tīrajām zinātnēm, kas savu produkciju ražos bez atkritumiem.

Pēc atklāšanas notika tradicionālā Adas Lavleiskas prēmijas laureātes apbalvošana. Šogad to saņēmusi Ilze Markusa. Bija paredzēts pasniegt arī Čarlza Bebidža prēmiju, bet, tā kā laureāts Plūme pašlaik atrodas ārzemēs, tad šī ceremonija tika atlikta.

Nākamais programmas punkts atkal bija prēmiju pasniegšana. Šoreiz tās "dalīja" firma "Computerland/Rīga".

Maza atkāpe. Kā jokodams atzīmēja

1993. gada 11. decembrī notika nu jau par tradicionālo kļuvusī LATVIJAS PROGRAMMĒTĀJU DIENA.

(60 Ls) Pāvelam Jurjānam par spēli "Labirints", divas 3. balvas Valdim Kauķim un Ģirtam Lindam, kā arī sešas veicināšanas prēmijas, kuras saņēma Dainis Jonaitis, Ivars Grinbergs ("Aģents 008"), Druvis Zariņš ("Tanki"), Armands Lazdiņš ("Mīnu mūklājs"), Jānis Sermuliņš ("Truba"), Jānis Norvels ("Viszinis"). Starp citu, Jāņa Norvela spēle "Viszinis" bija vienīgā Windows spēle. Kā uzsvēra firmas "Coputerland/Rīga" pārstāvis, turpmāk akcents tiks likts tieši uz Windows vidē izstrādātajām spēlēm.

Tika pasniegtas arī pasākuma programā neparedzētas prēmijas: žurnāls "Datortehnika" ar personālabonementu uz visu nākošo gadu apbalvoja Pāvelu Jurjānu, Jāni Norvelu, Jāni Sermuliņu, Druvi Zariņu un firmu "Computerland/Rīga".

Firma IBM nolēmusi dibināt regulāru

portretu.) Īsi savās atmiņās par profesoru Eiženu Āriņu dalījās Dr. h. mat. LR ZA MII direktors Andris Buiķis. Viņš uzsvēra, ka prof. E. Āriņš devis lielu ieguldījumu matemātikas attīstībā Latvijā, lielā mērā noformējot latviešu matemātiskās modelēšanas skolu. Bez tam, profesors bijis arī spēcīga personība, kas atstājusi lielu iespaidu uz toreizējo 1. kursa studentu A. Buiķi, kā rezultātā viņš pievērsies tieši matemātiskajai fizikai.

Pēc tam ar isu stāstījumu uzstājās pārstāvji no Vācijas. Viņi informēja klausītājus par Vācijas valdības atbalstu Latvijai un par sadarbību kopīga kompjueteru tīkla izveidošanā. (Citīgākie "UA" lasītāji varbūt atceras rakstu par Vācijas un Latvijas sadarbību šai jomā, kas bija publicēts 1993. gada Nr. 3)

Par datorzinātnes studiju vēsturi, struktūru, nākotnes attīstības iespējām pastāstīja Dr. dat. doc. Māris Treimanis. Viņš uzsvēra, ka nepietiekošs ir humanitārās apmācības bloks bakalaura studiju programmā, jo tas, ka cilvēks ir speciālists savā amatā, vēl negarantē viņam panākumus tīri sabiedriskā jomā — satiksmē ar cilvēkiem, kas biznesā tomēr nozīmē ļoti daudz.

Pēc šī pārskata ar interesantu referātu uzstājās IBM firmas biroja pārstāvis Latvijā Mārtiņš Nigals. Viņš stāstīja par jauno UNIX sistēmu un jaunu mašīnu modeli RISC/6000 ar procesoru Power PC, kas dod iespēju nomainīt "dzelžus", nemainot programmas. Ir izstrādāta jauna AIX operāciju sistēma, kas ļaus apvienot uz viena procesora dažādas vides: MAC, AIX, DOS, Windows u.c.

Pēc šī referāta sākās neoficiālā daļa — fotografēšanās u.tml.

Vakarā 18.00 — 24.00 — balle, kura notika Aktu zālē Aspazijas bulvārī 5. Tās bija lēdijas Adas Lavleiskas un Čarlza Bebidža dzimšanas dienas svinības.

ILZE STIKĀNE

UZVARAS KAUSS IR MŪSU

Jau vairākus gadus LU un RTU saista daudzas sporta tradīcijas. Notikušas aizraujošas cīņas sporta laukumos un zālēs. Vairākas reizes bijušas sacensības arī pie šaha galdiņiem, kur tikušies 100 šahisti — 50 no LU un 50 no RTU. Tagad nākusi klāt jauna tradīcija — LU un RTU "Sporta svētki", kas 1993. gada 19. decembrī notika jau otro reizi. Šajos svētkos piedalījās minēto augstskolu pasniedzēji, darbinieki un studenti, arī sacensību programma bija daudzveidīga, sākot ar aizraujošām spēlēm basketbola un volejbola laukumā un beidzot ar interesanto un emocijām bagātu veiklības stafeti un vingrinājumiem ar lecamauklām. Arī sacensību dalībnieku sastāvs bija "raibs". Tā, piemēram, volejbolā studentu

komandā vajadzēja startēt trīs stiprā dzimuma un trīs daiļā dzimuma

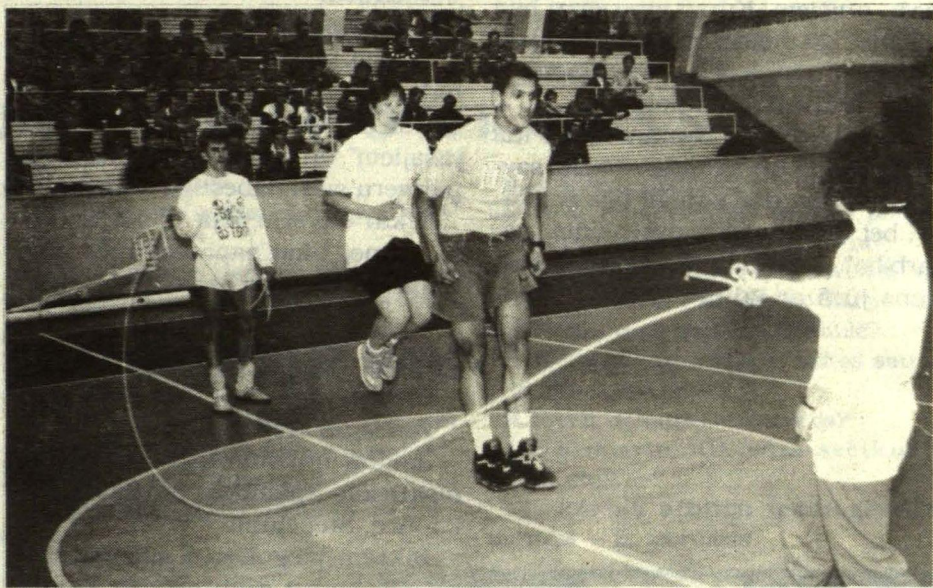
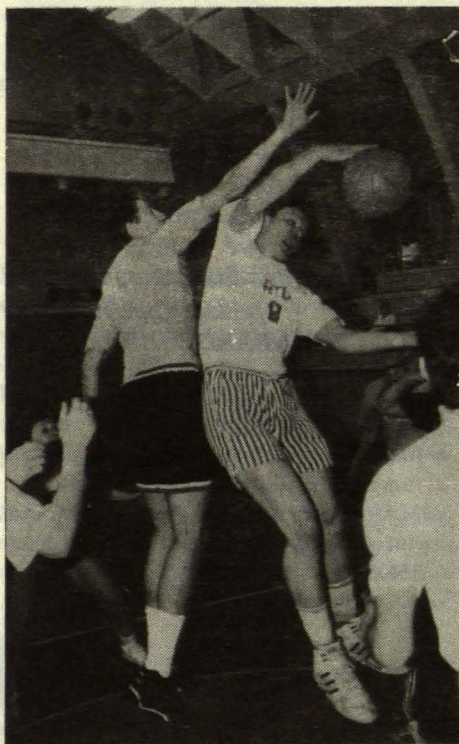
R. KRONTĀLA foto

pārstāvjiem, bet pasniedzēju komandā vienam dalībniekam bija jābūt pat profesoram un vienam — docentam. Tāpat tas bija arī citos sporta veidos.

Volejbolā mācībspēkiem un arī studentiem uzvarēja LU komanda, tāpat veiklības stafetē un veiklības vingrinājumos. Basketbolā un basketbola soda metienos spēcīgākas bija RTU mācībspēku komandas. Mūsu — LU studenti iemeta 8 soda metienus vairāk nekā RTU studenti.

Kopvertējuma rezultāts 16:14 — tāpat kā pagājušajā gadā. Skaisto koka kausu saņēma LU prorektors Juris Krūmiņš, kurš pats arī piedalījās veiklības stafetē.

Sacensību sekretāre
RUTA ANSONE

T. NIGUĻA foto**Volejbolisti — LU mācībspēki****Volejbolisti — LU studenti**

"NEVIENS NAV ES. KATRS IR MĒS. TU UN ES."

Aiz pieputinātām logu rūtīm domas bieži pārstaigā pagātni, savērpjoties vienkop ar nākotnes vēlmēm un laiku palaikam aizķeroties cilvēku attiecību labirintos.

Cilvēku attiecības — tās ir visa baltā un arī nebaltā sākums.

Zenta Mauriņa saka:

"Cilvēks par sevi nav nekas — viņš aug tikai attieksmē pret līdzcīvēku.

Neviens nav ES. Katrs ir MĒS. TU un ES.

Raidītājs un uztvērējs."

Adventes klusumā daudz jādodomā vienam par otru: gan mājiniekiem, draugiem, darba kolēģiem, pasniedzējiem, studentiem.

Arī es lūkojos šajās klātpieliktajās fotogrāfijās, un esmu pateicīga liktenim par iespēju veselu darba gadu pabūt kopā ar iejūtīgiem, izdomas bagātiem un sirsnīgiem latviešu puisiem. Kursā viņu man bija desmit. Un veselu gadu mēs bijām kopā ar mālu, kas no bezveidīga pīkuča vērtās tikamos darbos.

Gads aizjoproja nemanot, bet tas bija priecīgs un saturīgs. Mūsu savstarpējā sapratnē strādāt bija patīkami, bet mācību gada noslēguma "nodarbība" — zēnu organizētais izbrauciens jūrā ar jahtu "Linda" — pie-

Mākslas pedagoģijas maģistre Helga Melnbārde-Krisberga ar saviem studentiem

ZIGURDA BILZOŅA foto

pulcēsies saulaino atmiņu kolekcijai.

Šobrīd šie puisi jau pošas savam bakalaura darbam, manā studijā strādā cits kurss, bet garāmejojot "bijušajiem" un acīm sastopoties, allaž pārtveru siltu, labestīgu smaidu.

Tikai savstarpējā cieņā dzimst sapratne, tikai sapratnē mēs atveramies un tad arī esam tiesīgi mācīt

un gatavi uztvert.

Lai baltais sniegs attīra mūsu domas un Ziemassvētku gaisma dod spēku šajā sarežģīto attiecību laikā.

Vēlot prieku —

*Pedagoģijas fakultātes mākslas pedagoģijas maģistre
HELGA MELNBĀRDE -KRISBERGA*

NAV SLIKTI, VAI NE?

Attēlā pa kreisi:

Jakām mīkstas, apaļas detaļas, plastiskas apkakles. Aktualitāte — kapuce. Stepējumi.

Biksēm piegulošais siluets, elastīgi, krāsaini audumi, arī samts, velvets, trikotāža. Amizanti krāsu salikumi, optiskie efekti.

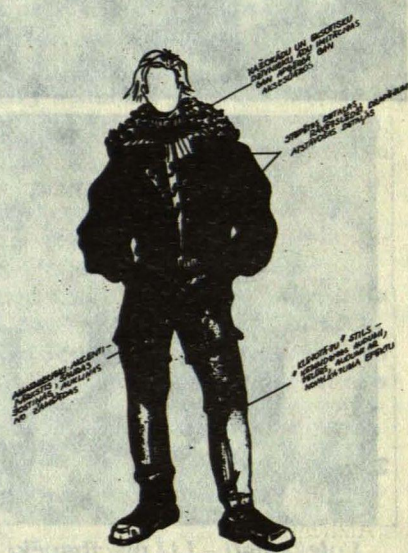
Apaviem aktuālas konstrukcijas papēdis.

Attēlā pa labi:

Kažokādu un eksotisku dzīvnieku ādu imitācijas gan apģērbā, gan aksesuāros.

Jakām stepētas detaļas, rāvējslēdzī, drapējumi, atstāvošas detaļas.

Biksēm amatnieciski akcenti — bārkstis, šauras jostīņas, aukliņas no zamšādas. "Klejoņtāju" stils — ķemmdzijas audumi, velūrs, audumi ar novalkājuma efektu.

TESTS ● TESTS

KĀDAM UZVEDĪBAS TIPAM PIEDERAT?

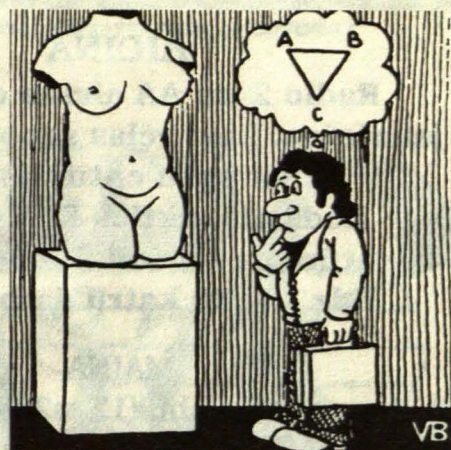
Izvēlieties no 32 rakstura īpašībām 8 sev raksturīgākās, to kārtas numurus atzīmējiet (piem., ar aplīti) tabulā. Uzmināsi, kuram uzvedības tipam jūs piederat. Līdzīgi varat atzīmēt savā drauga raksturīgākās 8 īpašības un salīdzināt.

Vai saderat kopā?

1. —5.
2. —6.
3. —7.
4. —8.
1. Spējīgs panākt savu.
2. Patīk dot padomus.
3. Neatkarīgs.
4. Ar pašcieņu.
5. Kritisks pret citiem.
6. Atklāts, tiešs, saka, ko domā.
7. Grūti iespaidot.
8. Viegli apvainojas, smalkjūtīgs.
9. Atzīst, ja nav bijusi taisnība.
10. Piekāpīgs.
11. Vēlams atbalsts.
12. Labprāt pieņem palīdzību un padomus.
13. Uzmanīgs un maīgs.

14. Spējīgs sadarboties, izpalīdzēt.
15. Labsirdīgs, nesavtīgs.
16. Prot pārliecināt.
17. Atstāj nozīmīgu iespaidu.
18. Prot vadīt un komandēt.
19. Apmierināts.
20. Cilvēkus vērtē pēc sasniegumiem.
21. Stingrs, bet sirsnīgs.
22. Ne visai draudzīgs.
23. Skeptisks.
24. Spītīgs.
25. Piemīt tieksme sevi šausīt.
26. Kautrīgs.
27. Gandrīz neiebilst.
28. Mīl aizbildniecību pār sevi.
29. Visiem simpatizē.
30. Vienmēr draudzīgs, iecietīgs.
31. Cēlsirdīgs, mīl citus iepriecināt.
32. Rūpējas par citiem, nerēķinoties ar sevi.

Nesatraucieties, ja jums — sievietei atbildis vīrieša uzvedības tips, ja jums — vīrietim, atbildis sievietes uzvedības tips. Tas nav nenormāli, vienkārsi jūsu rakstura īpašības ir vairāk varaskāras vai pakļāvīgas.

Skalas nosaukums	Atbildes numurs	Uzvedības tips
1. dominējošs, varaskārs	1., 2., 17., 18.	Pārsvārā vīrišķīgais
2. pašpārliecināts, patmīlīgs	3., 4., 19., 20.	
3. prasīgs, nepiekāpīgs	5., 6., 21., 22.	
4. negatīvi noskaņots, skeptisks	7., 8., 23., 24.	
5. pakļāvīgs, pasīvs	9., 10., 25., 26.	Pārsvārā sievišķīgais
6. uzticīgs, tāds, kas uzticas	11., 12., 27., 28.	
7. labsirdīgs, spējīgs pielāgoties	13., 14., 29., 30.	
8. atsaucīgs, spējīgs uzpurēties	15., 16., 31., 32.	

KONKURSS ● KONKURSS

"Universitātes Avīze" rīko nelielu konkursu saviem lasītājiem. Tas norisināsies 5 kārtās un katrā no tām būs vēltāta vienai valstij. Šoreiz tā ir VĀCIJA. Jāpiezīmē, ka nav obligāti jāpiedalās visās 5 konkursa kārtās, bet atcerieties — jo vairāk punktu jūs iegūsi, jo lielāka iespēja vinnēt un iegūt balvu.

Sūtiet droši savas atbildes (gan pareizas, gan uzminētas, gan rūpīgi meklētas enciklopēdijās, gan rakstītas, paļaujoties uz savu intūiciju un iepriekšējām zināšanām) uz "UA" redakciju Aijai,

Raiņa bulv. 19, Rīgā.

1. Kurā gadā Berlīne kļuva par Vācijas galvaspilsētu?
2. Kāda celtnie Berlīnē tika nodota ekspluatācijai 1969. gadā? Tās augstums — 400 m.
3. Kas ir Brēmenes pilsētas simbols, un kā statuja stāv pilsētas laukumā?
4. Kāda pils ir uzcelta Potsdamā 1745. gadā un kalpojusi karalim Fridriham II par vasaras rezidenci?
5. Pie kādas upes atrodas Magdeburga?

6. Kādiem diviem pasauleslaveniem kultūras darbiniekiem uzcelts piemineklis pie Vācijas Nacionālā teātra?

7. Porcelāns ir kaut kas sevišķs. Kā sauc porcelānu, kas nāk no kādas Vācijas vietas un ir populārs pasaulē?

8. Kuru pilsētu senākos laikos sauca par "Elbas Florenci"?

9. Kas ir Johans Gutenbergs?

10. Kur svin "Oktobra svētkus", dzerot alu?

1. kārtas atbilžu iesniegšanas termiņš — 5. februāris.

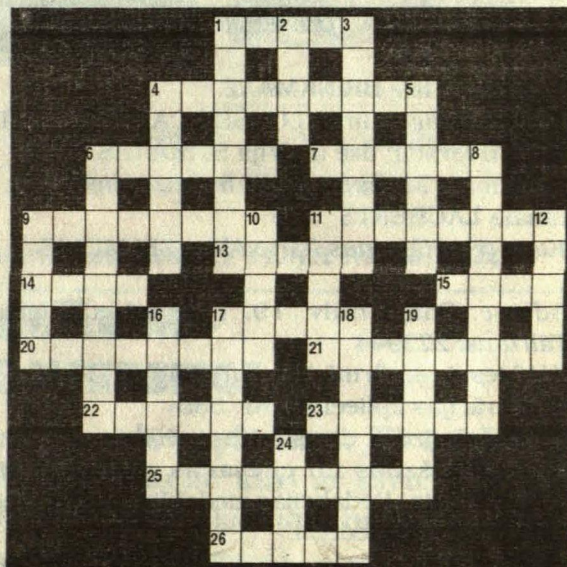
ua NOLAUZ GALVU!

KRUSTVĀRDU MĪKLA Nr. 5. Sastādījis Jānis Zuters.
HORIZONTĀLI

1. Dž. Pučīni opera. 4. Pārvietošanās. 6. Latviešu dzejnieks. 7. Svārstību kustība. 9. Svešvārds, kas latīniski nozīmē — tāds, kas pēc kaut kā tiecas. 11. Bulgārijas sīknaudas vienība. 13. Laivas piederums. 14. Puķe. 15. Virve ar cilpu medišanai. 17. Priekšmets, parādība, kas kaut ko izraisa. 20. Maskēta pretdarbība. 21. Jēdziens aritmētikā. 22. Spidēt. 23. Amerikāņu kosmosa kuģu sērija. 25. Gaisa galvenā sastāvdaļa. 26. Putns.

VERTIKĀLI

1. Dž. Verdi opera. 2. Nevēlama ūdens ieplūde. 3. Blēdis. 4. Nepalikama sajūta. 5. Skandārs. 6. Īpašs apciemojums ģimenē. 8. Valsts Eiropā. 9. Ugunskurš. 10. I. Kālmāna operete. 11. Ierīce šķirošanai pēc rupjuma. 12. Aiviekstes pieteka. 16. Vieta upē. 17. Sakāpināta uzmanība ap kādu lietu. 18. Ierīce kuģu nolaišanai ūdenī. 19. Radnieks. 24. Aizliegums.

AICINA

**Radio 2 un AA aicina enerģiskus
jauniešus, kuri vēlas saņemt samaksu
par savu entuziasmu.**

**Lūdz atsaukties RNR reklāmas
aģentūrā pa tālruni 225467 no 11.30
līdz 14. 30 katru darba dienu.**

MAIŅA

**Vēlos mainīt istabu (17 m²) K. Barona ielā
49- 30, 5. stāvā, ir lifts, vanna, telefons, pret
dzīvokli Madonā, Ludzā, Limbažos vai
Jūrmalā ar ērtībām, telefonu. Varētu ar
piemaksu uz 2 izolētām istabām.**

Happy Christmas and all the best for 1994!

HALLO

Da ich gerne mehr über Lettland erfahren würde, suche ich
aus Lettland Brieffreunde, die mir in Deutsch schreiben.

Ich heiße Ulrike Rothert und bin 22 Jahre alt.

Ich fotografiere sehr gerne, gehe gerne auf die Reise und gehe
auch gerne ins Kino!

Über Briefe würde ich mich sehr freuen! Vielleicht oder
hoffentlich bis bald!

Viele Grüße!
Eure Ulrike

My address:
ULRIKE ROTHERT
Blockmacherstr. 20
28777 BREMEN
Germany

I don't write in English, Russian, French...! Only in German!
I search for penfriends which write in German!

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMĀNE
Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS
Tekstu ievada: Ilze un Vija STIKĀNES
Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek:
Ilmārs LAUBERTS
Komercjautājumus kārtos Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 110. telpa, Rīga, LV-1586
Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta firmā "Druka" Jelgavā, Raiņa ielā 27
Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz
"UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
rakstu autoru viedokli.

APSVEICAM VĀRDA DIENĀ!

JANVĀRĪ

16. Lidija — gr. v. Lyd'ia — Lidijas (novads Mazāzijā)
iedzīvotāja, pirmoreiz fikts ts Vidzemē, Rūjienā, 1884.g.

17. Tenis —> Antons —> Antonijs (lat. v. antius —
priekšā stāvošais, priekšnieks), latv. mit. Tenis minēts
kā cūku aizgādnieks, p. f. Koknesē, 1599.g.

18. Antons—> Antonijs, gr. mit. Hērakla brālis, p. f.
Zemgalē, Kalkūnē, 1752.g.

Antis —> Antons, p. f. Vidzemē, Ļaudonā, 1590.g.

19. Andulis —> Andrejs(?) (gr. v. andreios — vīriš-
ķīgs, drosmīgs), p. f. Vidzemē, Mārcienā, 1562.g.

Alnis — latv. v. alnis, p. f. Piebalgā, 1902.g.

20. Oļģerts —> Aļģirts (lietuviešu v. aliai vienas — ik-
viens vai gotu v. all — viss+ lietuviešu v. girdeti — dzir-
dēt), p. f. Jaunpiebalgā, 1887.g.

Aļģirts — p. f. Rīgā, 19. gs. IV cet.

21. Agne —> Agnese (grieķu v. hagnos — tīrs,
nevainīgs, svēts), p. f. Rīgā, 1943. g.

Agnese — p. f. Rīgā, 1462. g.

Agnija —> Agnese, p. f. Rīgā, 1913. g.

22. Austris —> Austrā (latv. v. austra — ausma), p. f.
Rīgā, 1905. g.

23. Grieta —> Margrieta —> Margarita (lat. v. marg-
rita — pērle), p. f. Zemgalē, Engurē, 1729. g.

24. Krišs —> Kristiāns (lat. v. christiānus — kristie-
tis, p. f. Vidzemē, Rūjienā, 1743. g.

Ksenija — grieķu v. xenia — viesmīlība, p. f. Rūjienā,
19. gs. II cet.

25. Zīgurds —> Sigurds (sens skand. v. sigr — uzvara+
wardōn — sargāt), p. f. Latgalē, Kārsavā, 20. gs. I cet.

Sigurds — p. f. Rīgā, 1940. g.

26. Ansis —> Hanss —> Johaness (ebr. v. Johānān —
jahve ir apžēlojis), p. f. Vidzemē, Liepupē, 1552. g.

Agnis — indiešu dievs Agni — uguns, p. f. Rīgā,
1923. g.

27. Ilze —> Elizabete (ebr. v. ēlišeba — dievs ir
mans zvērests), p. f. Rīgā, 1458. g.

Ildze — latv. v. ilgs, p. f. Mazsalacā, 1834. g.

Izolde — sens augšvācu v. isan — dzelzs zobens+
waltan — valdīt, p. f. Vidzemē 19. gs. IV cet.

28. Kārlis —> Karls (sens augšvācu v. karl — krietns
vīrs), p. f. Vidzemē, Gaujienā, 1638. g.

Spodris —> Spodra (latv. v. spodrs), p. f. Rīgā,
1922. g.

29. Aivars —> Ivars (sens skand. v. Ivar — loka
šāvējs), p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

Valērijs — lat. v. valēre — būt stipram, spēcīgam,
veselam, p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

30. Tīna —> Augustīne, Krisatīna, Valentīna, p. f.
Rīgā, 1921. g.

Valentīna — Valentīns (lat. v. valēns — stiprs, ve-
sels), p. f. Cēsīs, 1876. g.

Pārsla — latv. v. pārsla, p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

31. Tekla — grieķu v. theos — dievs+ kleos — slava,
p. f. Jelgavā, 1762. g.

Violeta —> Viola (lat. v. viola — vijolīte), tēls
Dž. Verdi operā "Traviata", p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.